

Gebiedsteam Oosterwold
Stadhuisplein 1
Postbus 200
1300 AE Almere

De heer R. de Haas
Robert Stirlingstraat 4
1349 LA Almere Hout (Oosterwold)

waterwerkatelier@almere.nl
www.maakoosterwold.nl

Onderwerp: Open brief verantwoordelijkheden waterbeheer

De gebiedsorganisatie heeft in april de bewoners van Oosterwold gevraagd om deel te nemen aan de Waterwerkateliers. De bedoeling van deze ateliers is om te werken aan het toekomstbestendig maken van het watersysteem in Oosterwold deelgebied 1A. U heeft op 21 april 2024 met een open brief gereageerd op deze uitnodiging.

In die reactie geeft u aan dat het positief is dat er een participatieproces wordt gestart om gezamenlijk na te denken over het waterbeheer in Oosterwold. Daarnaast vraagt u om een correctie ten aanzien van de weergave van een aantal zaken:

- ten aanzien van de verantwoordelijkheden,
- ten aanzien van het beheer van de watergangen en,
- een toelichting op wat die watergangen dan zijn.

U onderschrijft in uw brief het belang van dit traject. En heeft een uitgesproken beeld bij de oorzaak en de oplossing van de problematiek.

Dank u wel voor uw openheid en snelle reactie. Ik verduidelijk en concretiseer naar aanleiding van uw brief graag een aantal zaken. Daarbij maak ik ook van de gelegenheid gebruik om ook het doel van de Waterwerkateliers te concretiseren,

Aanleiding Waterwerkateliers

In 2022 heeft de gebiedsorganisatie vele openhartige en inspirerende gesprekken gevoerd met bewoners, ontwikkelaars, boeren, overheden en anderen. Onderwerp van gesprek was de vraag; 'hoe gaat de vervolgfase van Oosterwold er uit zien'. Aan de hand daarvan zijn voorstellen ontwikkeld voor de ontwikkelstrategie in deel 2 en voor aanpassingen in 1A en 1B (hierna: verbetervoorstellen). Uitgangspunt is dat de organische ontwikkelstrategie wordt voortgezet.

De gemeenteraad heeft in december 2023 ingestemd met de verbetervoorstellen die hieruit voortvloeiden. Deze hebben onder andere betrekking op de manier waarop de participatie in Oosterwold wordt georganiseerd. Met de waterwerkateliers beogen we meer zeggenschap te geven aan de bewoners van 1A in lijn met het innovatieve karakter van Oosterwold. Daarbij zien we voor onszelf in eerste instantie een ondersteunende rol; 'de bewoners maken Oosterwold, wij helpen ze op weg'. Uit de werkateliers zal volgen welke mate van regie en ondersteuning van de overheid gevraagd wordt.

Met de ateliers wordt daarnaast ook gehoor gegeven aan herhaalde oproepen door bewoners om in gesprek te gaan over dit onderwerp zoals u ook in u brief aangeeft. Daarnaast heeft de gemeenteraad gevraagd om samen met bewoners te zoeken naar mogelijkheden om oppervlaktewater vanuit de tochten naar de centra van de

Datum
16 mei 2024

Ons kenmerk
Oosterwold/2024/17136519ym

Bijlage(n) 0

oorspronkelijke agrarische kavels te brengen. De gemeenteraad heeft gevraagd om te onderzoeken of dit op een betaalbare en CO2 neutrale wijze mogelijk is.

Watergangen en verantwoordelijkheden

Water en bodem spelen een steeds grotere rol bij ruimtelijke planvorming. Dat is in Oosterwold niet anders. In de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold zijn voorafgaand aan de gebiedsontwikkeling de uitgangspunten beschreven voor de verantwoordelijkheden voor het watersysteem in Oosterwold (zie voor de hoofdlijnen het kader hieronder).

Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold

Het huidige watersysteem is het vertrekpunt voor de ruimtelijke ontwikkeling van Oosterwold. Autonome ontwikkelingen als bodemdaling en verandering van het klimaat, samen met de ontwikkelingen op een kavel, hebben gevolgen voor het functioneren van dit watersysteem.

Het systeem van de polder met een samenhangend stelsel van vaarten, tochten en sloten voorziet in een effectieve afvoer van kwel- en regenwater en zorgt daarmee voor droge voeten.

Vaarten en tochten zijn in beheer bij overheden. Initiatiefnemers zijn volgens de Keur van waterschap Zuiderzeeland verplicht de sloten te onderhouden. Initiatiefnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het treffen van adequate maatregelen in dat deel van het systeem (sloten) dat zij onderhouden. Dit betekent onder andere dat zij maatregelen treffen om extra belasting van het watersysteem door de aanleg van verhard oppervlak tegen te gaan.

Voor ander dan consumptief gebruik (bluswater, spoelwater, beregeningswater, proceswater) kan uit hemelwateropvang worden geput.

De Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold is duidelijk in de rolbeschrijving: de initiatiefnemer is en blijft verantwoordelijk voor het organiseren van de berging, het vasthouden en zo nodig afvoeren en aanvoeren van water op kavelniveau. In 1A geldt dat ook voor de oorspronkelijke polderloten en een deel van de bermsloten langs de polderwegen, die zijn uitgegeven aan initiatiefnemers.

De verbetervoorstellen nuanceren dit door ook te kijken naar de schaal waarop een opgave speelt en interventies nodig zijn. Ingegeven door het besef dat soms een organisatiegraad, professionaliteit, expertise of instrumenten vereist zijn waarover initiatiefnemers niet beschikken. Het gaat erom dat we met elkaar op het gebied van water de juiste maatregelen door de juiste partner op het juiste schaalniveau laten uitvoeren.

Hiermee heb ik mijns inziens uw verzoek om een correcte weergave van de verantwoordelijkheden en hetgeen bedoeld wordt met de watergangen verduidelijkt.

Herijken van de strategie voor 1A

In de huidige ontwikkelpraktijk is op basis van de structuurvisie een fijnmazig watersysteem ontstaan dat bestaat uit bergingsvijvers, wadi's, greppels en sloten. Dit systeem zorgt ervoor dat wateroverlast in het hoofdwatersysteem uitblijft, maar blijkt in 1A in de praktijk met name op kavelniveau niet altijd even robuust. Dat is benoemd tijdens het proces dat heeft geleid tot de verbetervoorstellen en blijkt ook uit klachten over wateroverlast op kavels en een tekort aan water in droge tijden.

In de verbetervoorstellen is geconstateerd dat het watersysteem en samenhangend daarmee het waterpeil zorgpunten zijn. Daarom wordt in deelgebied 1B de uitgiftestrategie aangepast (groepsgewijze uitgifte), de functionele en inrichtingseisen geijkt en worden sloten niet meer individueel uitgeven.

Die strategische aanpassing komt voor 1A te laat; het merendeel van dat gebied is al uitgegeven. Dit gebied vraagt om een andere benadering. Het ontwikkelen van die strategie is het doel van de waterwerkateliers. De deelnemers wordt gevraagd om inzichtelijk te maken wat de wateropgave voor het watersysteem in 1A is. Om vervolgens te bepalen welke maatregelen er nodig en mogelijk zijn, onder andere de waterbeschikbaarheid in droge periodes. Hierbij worden ze inhoudelijk ondersteunt door Sweco.

Mogelijk wordt de door u genoemde oorzaak en beeld bij de benodigde interventies ('invloed uitoefenen op de grondwaterstand') door de deelnemers gedeeld, dat is aan hen. Welke interventies en maatregelen er mogelijk zijn met inbegrip van de benodigde governance dienen ze te onderzoeken bij medebewoners en de betrokken overheden, is het haalbaar en uitvoerbaar wat ze hebben bedacht kijkend naar ieders (bewoners en overheden) verantwoordelijkheid, rol en financiële mogelijkheden? Het voorstel is om daar een feedbackmoment met het gebied te organiseren en toetsing door de overheden.

Tijdens de Waterwerkateliers worden de deelnemers ondersteunt door bureau Emma (proces), Sweco (inhoudelijke expertise). Het beoogde resultaat van de Waterwerkateliers is een Waterplan, de deelnemers bepalen de vorm daarvan. Het Waterplan maakt duidelijk wat de opgave is, welke maatregelen er nodig zijn en hoe deze te realiseren door bewoners en overheden. Daarna kunnen afspraken worden gemaakt over de benodigde vervolgstappen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Almere,
namens hen,

Arie-Willem Bijl
Gebiedsregisseur Oosterwold